

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-6S/58/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1023200330
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová, LL.M
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1023200330.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Vladimíry Slobodovej LL.M a členov senátu JUDr. Davida Žáka a Daniely Uhríkovej v právnej veci žalobcu: A. B., C. B., dátum narodenia: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. X/XXX, E.- F. F. G., štátna príslušnosť: Iránska islamská republika, zast. GH LEGAL s.r.o., so sídlom Kazanská 3, 821 06 Bratislava, IČO: 52 232 743, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SL-OLVS-2023/004662 - 002 zo dňa 24.01.2023 v spojení s rozhodnutím Ministra vnútra Slovenskej republiky č. SVS-OSO-2021/004252 zo dňa 14.09.2021, takt

rozhodol:

I. Správny súd zrušuje rozhodnutie Ministra vnútra Slovenskej republiky č.: SL-OLVS-2023/004662 – 002 zo dňa 24.01.2023 spolu s rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SVS-OSO-2021/004252 zo dňa 14. 09. 2021 a vec vracia orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Súd priznáva žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca A. B. podal 29. apríla 2020 žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky prostredníctvom Okresného úradu Banská Bystrica. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor štátneho občianstva (ďalej len „žalovaný“ alebo „prvostupňový správny orgán“) rozhodnutím č. SVS-OSO-2021/004252 zo dňa 14.09.2021 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) zamietlo žiadosť žiadateľa z dôvodu, že „udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky nie je v záujme Slovenskej republiky, a preto nie je dôvod na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. g) zákona o štátnom občianstve“.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca rozklad, v ktorom namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové zistenia, namietal nemožnosť vyjadriť sa k rozhodujúcim skutkovým zisteniam, napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, neodporúčacie stanovisko cudzineckej polície je bez akéhokoľvek odôvodnenia, tiež prvostupňové rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené. Taktiež namietal to, že mu správny orgán neprístupnil nahliadnutie do negatívneho stanoviska Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“), aby sa k nemu mohol on, resp. jeho právny zástupca vyjadriť, pritom jeho právny zástupca požiadal o jednorazové nahliadnutie do správy SIS podľa § 35 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“).

3. Minister vnútra Slovenskej republiky (ako „druhostupňový správny orgán“) rozhodnutím č.: SL-OLVS-2023/004662 – 002 zo dňa 24.01.2023 (ďalej len ako „druhostupňové rozhodnutie“) prvostupňové rozhodnutie zmenil tak, že výrok rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie verejnej správy, odboru štátneho občianstva č. SVS-OSO-2021/004252 zo dňa 14. septembra 2021 znie: „Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom občianstve“), ktorú podal A. B., C. B. sa zamietá z dôvodu nesplnenia podmienky na udelenie štátneho občianstva podľa § 7 ods. 1 písm. j) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení zákona č. 72/2022 Z. z., pretože predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky“.

4. Zmeňujúce rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že prvostupňový správny orgán vo výroku rozhodnutia neuviedol konkrétny dôvod neudelenia štátneho občianstva, čím nebol výrok dostatočne určitý. Vo výroku napadnutého rozhodnutia malo byť uvedené, že udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky žiadateľovi nie je v záujme Slovenskej republiky s akcentom na bezpečnostné hľadisko. V odôvodnení bolo uvedené, že žiadateľ je štátnym občanom islamskej republiky a na území Slovenskej republiky žije od roku 2009. Žiadateľ mal od 02. 09. 2009 udelený na území Slovenskej republiky prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny a od 28. novembra 2014 mu bolo udelené povolenie na trvalý pobyt na neobmedzený čas, jeho pobyt nebol prerušený. V odôvodnení je uvedené, že prvostupňový správny orgán vychádzal z nesúhlasného stanoviska SIS, ale takisto vzal do úvahy neodporúčajúce stanovisko Oddelenia cudzineckej polície PZ Banská Bystrica k osobe žiadateľa. Podľa stanoviska Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenia cudzineckej polície PZ Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-24-003-/2020-SO zo dna 02. júna 2020 žiadateľ býva v spoločnej domácnosti s rodičmi a so sestrou, v roku 2020 dokončil jedenásťročné štúdium na medzinárodnej škole vo Viedni, podal si prihlášku na Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave v anglickom jazyku. V predmetnom stanovisku je uvedené, že sa nepodarilo preveriť, na akej úrovni žiadateľ ovláda slovenský jazyk a preto Oddelenie cudzineckej polície PZ Banská Bystrica neodporúčalo udeliť žiadateľovi štátne občianstvo Slovenskej republiky. Poukázal na znenie § 7 zákona o štátnom občianstve účinného od 01.04.2022, v zmysle ktorého bolo doplnení písmeno j) o zákonnú podmienku, bez splnenia ktorej nemožno udeliť štátne občianstvo, t.j. žiadateľ nemôže predstavovať hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky. Aj pred účinnosťou tohto právneho ustanovenia bol správny orgán povinný prihliadať na verejný záujem, bezpečnostné hľadisko, ale keďže prvostupňový správny orgán vydal svoje rozhodnutie pred novelou citovaného § 7, nemohol aplikovať § 7 písm. j). Zároveň poukázal na fakt, že zákon o štátnom občianstve neobsahuje prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.04.2022.

5. Samotné zamietnutie žiadosti bolo odôvodnené okrem iného aj odkazom na § 8a ods. 3 zákona o štátnom občianstve a stanoviská SIS a oddelenia cudzineckej polície PZ Banská Bystrica. Správny orgán v rozhodnutí konštatoval, že SIS zaujala negatívne stanovisko. Neuvedenie konkrétnych dôvodov zo správy SIS bolo odôvodnené len všeobecne tým, že ide o utajovanú skutočnosť podľa zákona o ochrane utajovaných skutočností, preto nie je súčasťou administratívneho spisu a nemožno uviesť konkrétne skutočnosti, na základe ktorých SIS dospela k negatívnemu záveru. Za rozhodujúcu skutočnosť pre nevyhovenie žiadosti považuje negatívne stanovisko SIS a preto pri rozhodovaní prihliadal na verejný záujem, najmä bezpečnostné hľadisko. Podporne poukázal na rozsudok KS v Bratislave č. k. 1S 167/2013-40 zo dňa 15.5.2014, rozsudok NS SR sp. zn. 6 Sžo/48/2011 zo dňa 28.11.2012, nálezy ÚS SR: sp. zn. II ÚS 480/2014, sp. zn. Pl. ÚS 15/03. Ďalej tvrdil, že právo na oboznámenie sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nie je právom absolútnym, ak je sledovaný legitímny cieľ - ochrana utajovaných skutočností. V odôvodnení druhostupňový správny orgán tvrdil, že právnenému zástupcovi žiadateľa bolo jednorázovo umožnené oboznámiť sa s utajovanou skutočnosťou podľa § 35 ods. 3 zákona o utajovaných skutočnostiach, tiež umožnené vyjadriť sa k skutočnostiam týkajúcim sa neudelenia štátneho občianstva SR.

II.

Žaloba

6. Žalobca sa včas podanou správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 01.03.2023 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SVS-OSO-2021/004252

zo dňa 14.09.2021 a súvisiaceho rozhodnutia Ministra vnútra Slovenskej republiky č.: SL-OLVS-2023/004662 – 002 zo dňa 24.01.2023. Žiadal obe rozhodnutia zrušiť pre ich nezákonnosť z dôvodu žalobných bodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e), f), g) zákona č. 162/2015 Z. z.. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“).

7. Žalobca v žalobe namieta, že jeho právny zástupca sa síce jednorázovo oboznámil so správou SIS, ktorá nie je súčasťou spisovej dokumentácie k žiadosti o udelenie štátneho občianstva, ale predmetná správa neobsahovala žiadne odôvodnenie a preto sa k nej nemohol vyjadriť. Na podporu svojej argumentácie odkázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 08.09.2022 sp. zn. 14S/115/2021, osobitne na ods. 75 až 80, 81 odôvodnenia: „Je povinnosťou správneho orgánu, aby od pôvodcov utajovaných informácií tvoriacich podklad pre rozhodnutie vo veci zabezpečil potrebný abstrakt relevantných informácií, ktoré tvoria podstatu dôvodov na rozhodnutie“ (ods. 76). „...právo na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia bolo žalobcovi zo sírany konajúceho správneho orgánu poskytnuté len formálne, bez poskytnutia reálnej možnosti využiť procesné práva účastníka konania..“ ; (ods. 77).

III.

Vyjadrenie žalovaného

8. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu pretrvávajúceho bezpečnostného rizika u žalobcu. V podstate zopakoval argumentáciu zo svojho napadnutého rozhodnutia vrátane novely § 7 zákona o štátnom občianstve účinnnej od 01.04.2022. Podľa žalovaného jemu z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový správny orgán vychádzal pri svojom rozhodovaní z nesúhlasného stanoviska Slovenskej informačnej služby, ale takisto vzal do úvahy neodporúčajúce stanovisko Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica k osobe žiadateľa, v ktorom je uvedené že sa nepodarilo preveriť, na akej úrovni žiadateľ ovláda slovenský jazyk. Nesprístupnenie utajovanej skutočnosti ohľadom žalobcu odôvodnil tým, že stanovisko SIS podlieha osobitnému režimu v súlade so zákonom o ochrane utajovaných skutočností, preto nie je možné žiadateľa oboznámiť s podrobnosťami záporného stanoviska SIS. Žalovaný má za to, že prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom o ochrane utajovaných skutočností, lebo bolo umožnené právnomu zástupcovi žalobcu jednorázovo sa oboznámiť sa s utajovanou skutočnosťou a vyjadriť sa ku skutočnostiam týkajúcim sa neudelenia štátneho občianstva žiadateľovi. Rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu uprednostniť verejný záujem pred individuálnym záujmom fyzickej osoby je opodstatnené a legitímne. Na podporu svojich tvrdení tiež poukázal na viaceré rozhodnutia, pr. KS v Bratislave č. k. 1S/167/2013-40 zo dňa 15.05.2014 a č. k. 2S/5/2011-32 zo dňa 08.06.2011, rozsudok NS SR sp. zn. 6 Sžo/48/2011 z 28.11.2012. Zároveň žalovaný vo vyjadrení potvrdil, že písomnosť obsahujúca odôvodnenie negatívneho stanoviska nie je súčasťou spisového materiálu.

9. Žalobca nepodal repliku k vyjadreniu žalovaného.

IV.

Konanie na správnom súde

10. Konanie o správnej žalobe bolo pôvodne vedené pred Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 6S/58/2023. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, začal s účinnosťou od 1. júna 2023 vykonávať svoju činnosť Správny súd v Bratislave (ďalej len „súd“, „správny súd“), na ktorý prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva v správnej agende z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre. Pred Správnym súdom v Bratislave je prejednávaná vec vedená pod sp. zn. BA-6S/58/2023. V súlade s platným a účinným rozvrhom práce správneho súdu bola vec v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti pridelená do senátu 3S správneho súdu.

11. Správny súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný podľa § 10, § 13 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil dňa 12.12.2024 s tým, že oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke v lehote piatich dní pred jeho vyhlásením podľa § 137 ods. 4 SSP. Žalobca v žalobe nežiadal nariadenie pojednávania a žalovaný

sa v prvom úkone urobenom voči správne súdu výslovne nevyjadril, že žiada na prejednanie veci nariadiť pojednávanie.

V.

Relevantná právna úprava

12. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

13. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

14. V intenciách § 6 ods. 1 SSP súd preskúma aj administratívne konanie, ktorým sa v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) SSP rozumie postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu administratívneho konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

15. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. V rámci správneho súdnictva súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, najmä z toho pohľadu, či toto procesné pochybenie predstavuje takú vadu konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

16. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom občianstve“) účinného od 01.04.2022 (v čase vydania druhostupňového rozhodnutia) štátne občianstvo Slovenskej republiky možno udeliť žiadateľovi, ktorý nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a

a) má nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň osem rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,

b) je bezúhonný; za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten,

1. kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a od zahľadania odsúdenia neuplynulo päť rokov,

2. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo právoplatne podmiennečne zastavené a od uplynutia skúšobnej doby neuplynulo päť rokov,

3. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo zastavené rozhodnutím súdu o schválení zmiernosti alebo rozhodnutím prokurátora o schválení zmiernosti a od právoplatnosti tohto rozhodnutia neuplynulo päť rokov.

c) ktorému nebol súdom uložený trest vyhodenia,

d) proti ktorému nie je vedené trestné stíhanie,

e) proti ktorému nie je vedené vydávacie konanie ani konanie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu,

f) proti ktorému nie je vedené konanie o administratívnom vyhodení,

g) proti ktorému nie je vedené konanie o odňatí azylu,

h) preukázal ovládanie slovenského jazyka slovom aj písmom a všeobecných znalostí o Slovenskej republike (ďalej len "ovládanie slovenského jazyka") podľa § 8 ods. 5 až 8; to neplatí pre žiadateľa podľa odseku 2 písm. b), i) a j), odsekov 4 až 7 a pre žiadateľa, ktorý

1. v čase podania žiadosti nedovŕšil 14 rokov,

2. je alebo bol štátnym občanom Českej republiky,

3. má vydané platné osvedčenie preukazujúce postavenie Slováka žijúceho v zahraničí,

4. je starší ako 65 rokov alebo

5. úspešne vykonal maturitnú skúšku zo slovenského jazyka, štátnu jazykovú skúšku zo slovenského jazyka alebo štátnu skúšku na vysokej škole v rámci študijného programu uskutočňovaného v slovenskom jazyku, ak od vykonania takejto maturitnej skúšky, štátnej jazykovej skúšky alebo štátnej skúšky ku dňu podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky neuplynulo viac ako desať rokov,

i) plní si povinnosti vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov upravujúcich pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie, dane, odvody, poplatky, zamestnávanie cudzincov a ďalšie povinnosti vyplývajúce pre cudzincov z právneho poriadku Slovenskej republiky a

j) nepredstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky.

17. Podľa § 7 ods. 2 písm. g) zákona o štátnom občianstve žiadateľovi, ktorý má na území Slovenskej republiky povolený pobyt, možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky uvedenej v odseku 1 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak, ak: má na území Slovenskej republiky nepretržitý pobyt najmenej desať rokov a v čase podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky mu už bolo udelené povolenie na trvalý pobyt.

18. Podľa § 8 ods. 9 zákona o štátnom občianstve okresný úrad v sídle kraja si vyžiada od príslušného útvaru Policajného zboru a od obce pobytu žiadateľa stanovisko k žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky s týmto stanoviskom pošle ministerstvu.

19. Podľa § 8a ods. 3 zákona o štátnom občianstve Ministerstvo v konaní o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky požiada o stanovisko osobitný útvar Policajného zboru, a ak je to potrebné, aj Slovenskú informačnú službu a iné dotknuté štátne orgány. Ministerstvo v konaní o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky prihliada na verejný záujem, osobitne na bezpečnostné hľadisko, ako aj na stanoviská Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a iných dotknutých štátnych orgánov. Ak ide o žiadateľa podľa § 7 ods. 2 písm. b), ministerstvo si vyžiada vyjadrenie dotknutého štátneho orgánu. Dotknutý štátny orgán vo vyjadrení uvedie dôvody, ktoré opodstatňujú udelenie výnimky zo splnenia podmienok podľa § 7 ods. 1 písm. a) a h).

20. Podľa § 15 ods. 1 veta druhá zákona o štátnom občianstve, na postup podľa tretej časti tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22. Podľa § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa za oprávnenú osobu považuje aj osoba, ktorá sa v konaní pred štátnym orgánom, na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, jednorazovo oboznámi s utajovanými skutočnosťami v rozsahu potrebnom na konanie, a to advokát, notár, znalec, tlmočník, súdny exekútor alebo starosta obce po podpísaní vyhlásenia o mlčanlivosti a poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia. Poučenie vykoná ten, kto bude oprávnený rozhodnúť o prizvaní takejto osoby na konanie, o čom vyhotoví písomný záznam.

23. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

24. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám,

ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

25. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

26. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania .

27. Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku, podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnejmu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

28. Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

29. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku, na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

30. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

31. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

32. Podľa § 47 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

33. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

VI.

Právne posúdenie veci správnym súdom

34. Predmetom súdneho preskúmania je rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu č.: SL-OLVS-2023/004662 – 002 zo dňa 24.01.2023, ktorým zmenil výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa č. SVS-OSO-2021/004252 zo dňa 14.09.2021 (ods. 3 odôvodnenia tohto rozsudku).

35. Vecne a miestne príslušný správny súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného orgánu verejnej správy a orgánu verejnej správy nižšieho stupňa preskúmal v rozsahu uplatnených žalobných bodov (§ 134 ods. 1 SSP) napadnuté druhostupňové rozhodnutie spolu s prvostupňovým rozhodnutím, ako aj priebeh administratívneho konania predchádzajúceho jeho vydaniu. Správny súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

36. Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správne orgány vecne príslušné na konanie si zadovážili dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistili vo veci skutočný stav, či konali v súčinnosti s účastníkom konania, či ich rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda, či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj

procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia.

37. Z obsahu napadnutých administratívnych rozhodnutí oboch stupňov vyplýva, že žiadosť žalobcu o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky bola prvostupňovým správnym orgánom zamietnutá z dôvodu § 7 ods. 1 písm. j) zákona o štátnom občianstve, lebo žalobca predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť SR.

38. Správne súdy sú súdy právnymi a nie súdmi skutkovými a preto nenáleží správnemu súdu hodnotiť skutkové okolnosti prípadu lebo zákonodarca povolil správnemu orgánu pomerne širokú správnu úvahu a skutkové okolnosti majú povinnosť zistiť správne orgány.

39. Na začiatku súd dáva za pravdu žalovanému, že na udelenie štátneho občianstva nie je právny nárok. Čiže jeho získanie nemožno voči príslušnému štátnemu orgánu vymôcť, aj keby žiadateľ spĺňal všetky zákonom stanovené požiadavky. Ide o trvalý zväzok medzi občanom a štátom, z ktorého vznikajú obom stranám práva i povinnosti. Pri rozhodovaní o jeho udeľovaní je zo strany štátu potrebné starostlivo skúmať všetky okolnosti, ktoré sa podľa zákona berú do úvahy.

40. Správny orgán, ktorému bolo zákonom zverené rozhodovanie o udeľovaní štátneho občianstva, prihliada v konaní o každej žiadosti najmä na stupeň celkovej integrácie žiadateľa do spoločnosti a jeho zžitie sa s kultúrnym a sociálnym prostredím, jeho prínos pre spoločnosť, rešpektovanie právneho poriadku i vyhodnotenie rizík pre bezpečnosť a ochranu záujmov štátu a práv a slobôd všetkých občanov Slovenskej republiky. Všetky skutočnosti, ktoré majú pre rozhodovanie správneho orgánu význam, je správny orgán povinný vyhodnotiť a na základe zákonom povolenej správnej úvahy rozhodnúť, či uchádzačovi udelí štátne občianstvo alebo nie.

41. Žalobca svoju žiadosť o udelenie štátneho občianstva predložil na tlačive, do ktorého dopisoval len odpovede ohľadom svojich osobných údajov a ako dôvody uviedol, že „na Slovensko prišiel ako dieťa spolu s rodičmi a sestrou a chcel tu s nimi zostať.“ Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že Oddelenie cudzineckej polície PZ Banská Bystrica v odpovedi na žiadosť Okresného úradu Banská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy zo dňa 02.06.2020 sa vyjadril aj k priebehu kontroly v mieste bydliska vykonanej dňa 19.05.2020: menovaný nebol prítomný v čase kontroly na adrese trvalého bydliska, podľa vyjadrenia jeho matky mal byť žiadateľ na výlete v Banskej Štiavnici. Hliadka požiadala matku zavolať synovi z dôvodu objektívneho posúdenia jeho slovenských jazykových schopností, ale matka sa snažila zabrániť telefonátu tvrdiac, že sa mu nedá dovolať. Preto hliadka vykonala hovor zo svojho zariadenia a podľa zvuku zistila, že jeho mobilné zariadenie nie je na území SVK. Matka ani nesúhlasila s prípadným stretnutím hliadky s jej synom v Banskej Bystrici, kde mal byť podľa jej na výlete. V závere odpovede bolo uvedené, že rodičia žiadateľa nekomunikujú v slovenskom jazyku, neodporučili mu udeliť štátne občianstvo. Podstata tohto vyjadrenia však nebola obsiahnutá v prvostupňovom ani druhostupňovom rozhodnutí.

42. Súd uznal za dôvodnú žalobnú námietku žalobcu, že sa jeho právny zástupca nemohol vyjadriť k odôvodneniu nesúhlasného stanoviska SIS, lebo síce sa jednorázovo oboznámil so správou SIS, ale predmetná správa neobsahovala žiadne odôvodnenie. Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že by v ňom bol založený úradný záznam svedčiaci o tom, že je osobitne mimo administratívneho spisu založené písomné záporné stanovisko SIS vzhľadom na utajovanú skutočnosť so stupňom utajenia dôverné. Súd však vychádzal z obsahu samotného vyjadrenia žalovaného k žalobe a ustálil si, že nesúhlasné stanovisko neobsahovalo odôvodnenie.

43. Súd vidí nezákonnosť postupu správneho orgánu v tom, že v správnom konaní nebola zabezpečená rovnosť zbraní, pretože jednému účastníkovi konania nebol známy ani len obsah podkladu negatívneho stanoviska SIS.

44. V súvislosti s ústavou garantovaným právom na spravodlivý proces v konaní pred súdom alebo v administratívnom konaní pred iným orgánom verejnej moci (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) poukazuje správny súd na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 8/2016 z 12. decembra 2018 vo vzťahu k podkladom rozhodnutí vo veciach cudzincov, ktoré svojím charakterom spadajú pod režim ochrany utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z. z., kde vyslovil nasledovný právny názor:

„122. Základné právo na súdnu ochranu v správnom súdnictve predpokladá nielen formálne umožnenie prístupu uplatnením napadnutej právnej úpravy dotknutých osôb k súdu, resp. súdnej ochrane, ale tiež taký prístup, ktorý im umožní účinnú (efektívnu) ochranu ich individuálnych záujmov. Efektívnosť ochrany individuálnych záujmov závisí od mnohých faktorov, predovšetkým však od práva dotknutej osoby brániť svoje záujmy za najlepších možných podmienok, čo v kontexte napadnutej právnej úpravy znamená, že dotknutá osoba má možnosť vyžadovať od príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) sprístupnenie aspoň podstaty dôvodov týkajúcich verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ jeho rozhodnutia podľa napadnutej právnej úpravy a tak so znalosťou veci posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa s príslušným návrhom na súd. Iba tak sa z hľadiska dotknutej osoby môže vylúčiť svojvôľa alebo iný ústavne neudržateľný postup príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) pri napĺňaní účelu napadnutej právnej úpravy vo vzťahu k dotknutej osobe. Z toho vyplýva, že príslušný orgán (policajný útvar, resp. ministerstvo) musí mať zákonom uloženú povinnosť oznámiť dotknutej osobe aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia podľa napadnutej právnej úpravy, ak už z dôvodu ochrany verejnej bezpečnosti nemôže dotknutej osobe oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ rozhodnutí podľa napadnutej právnej úpravy.“

45. V kontexte okolností prejednávaného prípadu správny súd považuje za potrebné dodať, že ústavné právo na spravodlivý proces nachádza svoje reálne kontúry v zákonných úpravách konkrétnych zásad správneho konania, ako aj konkrétnych procesných práv účastníkov správnych konaní, ktoré sú okrem iného premietnuté do práva účastníka konania navrhovať v konaní dôkazy a ich doplnenie (§ 33 ods. 1 správneho poriadku), ako aj do procesného práva účastníka konania pred vydaním rozhodnutia vo veci oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia za účelom využitia možnosti vyjadriť sa k ich obsahu a k spôsobu ich zistenia, prípadne za účelom využitia možnosti navrhnúť doplnenie podkladov potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci samej. Hoci je pre správne konanie typické vrchnostenské postavenie konajúceho orgánu verejnej správy vo vzťahu k účastníkovi správneho konania, kedy orgán verejnej správy autoritatívne, avšak limitovaný v súlade so zásadou legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR), upravuje formou rozhodovania a vydávania iných opatrení práva a povinnosti účastníka konania, jednotlivé fragmenty tvoriace sumu procesných práv garantujúcich účastníkovi konania právo na spravodlivý proces, vytvárajú podmienky na uplatnenie zásady rovnosti zbraní. Právo účastníka konania na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia korešponduje s povinnosťou konajúceho správneho orgánu v rámci príslušného administratívneho konania umožniť účastníkovi konania toto právo fakticky a účinne realizovať, čomu zodpovedá imperatív určujúci túto povinnosť priamo správnemu orgánu v ustanovení § 33 ods. 2 správneho poriadku. Preto i v správnych konaniach o žiadostiach podľa zákona o štátnom občianstve žiadateľov, ktorí a priori bez splnenia zákonom stanovených podmienok nemajú právny nárok na vyhovie žiadostiam o udelenie štátneho občianstva, je nevyhnutné pri skúmaní existencie podmienok na udelenie, prípadne neudelenie štátneho občianstva, dodržať procesné zásady v rámci príslušného administratívneho konania a vytvoriť možnosti na uplatňovanie procesných práv dotknutého účastníka konania. Zákonnosť takého postupu, výsledkom ktorého má byť zákonné rozhodnutie vo veci samej, determinuje aj zákonná aplikácia súvisiacich právnych predpisov vzťahujúcich na predmetný prípad spôsobom, ktorý bez dôvodov osobitného zreteľa absolútne nevyvlúči účinné uplatňovanie procesných práv účastníka konania garantovaných právom na spravodlivé konanie.

46. Je povinnosťou správneho orgánu, aby od pôvodcov utajovaných informácií tvoriacich podklad pre rozhodnutie vo veci zabezpečil potrebný abstrakt relevantných informácií, ktoré tvoria podstatu dôvodov na rozhodnutie, v danom prípade podstatu tvrdení o existencii dôvodného podozrenia, že žalobca predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky. Zabezpečenie uvedených podkladov je potrebné nie len z hľadiska aplikácie zásady úzkej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom konania a z hľadiska zabezpečenia realizácie zásady na spravodlivé konanie prostredníctvom vytvorenia zo strany správneho orgánu faktickej možnosti uplatňovania procesných práv účastníka konania, ale je potrebné aj z hľadiska zabezpečenia presvedčivosti odôvodnenia predmetného rozhodnutia pokiaľ ide o otázku riadneho a úplného zistenia skutkového stavu a jeho zákonnú aplikáciu na hmotnoprávne podmienky udeľovania štátneho občianstva, resp. hmotnoprávne podmienky na zamietnutie žiadosti o jeho udelenie, a to predovšetkým v kontexte spravnosti posúdenia proporcionality medzi protichodnými právami a povinnosťami, reprezentovanými na jednej strane záujmom a povinnosťou správneho orgánu na zabezpečení ochrany bezpečnosti štátu a na strane druhej záujmom žalobcu.

47. Z priebehu administratívneho konania prvého stupňa je zjavné, že právo na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia bolo žalobcovi zo strany konajúceho správneho orgánu poskytnuté len formálne, bez poskytnutia reálnej možnosti využiť procesné práva účastníka konania, ktoré sú s postupom podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku spojené a ktorých naplnenie je týmto ustanovením sledované. Správny orgán v kontexte vyjadrenia žalobcu k podkladom rozhodnutia opomenul aplikovať zásadu úzkej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom konania a nekonal v súlade s jeho mandukčnou povinnosťou, ktorá je zakotvená v ustanovení § 3 ods. 2 správneho poriadku, v zmysle ktorej je správny orgán povinný dať účastníkom konania vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Druhá veta § 3 ods. 2 Správneho poriadku priamo ukladá správny orgánom poučovaciu povinnosť vo vzťahu k účastníkom konania.

48. V prípade, že odôvodnenie neobsahovalo negatívne stanovisko SIS, s ktorým bol jednorazovo oboznámený právny zástupca žalobcu, bolo povinnosťou správneho orgánu poskytnúť žalobcovi aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa hrozby ohľadom bezpečnosti štátu zo strany osoby žalobcu, ktoré tvoria podklad pre zamietnutie jeho žiadosti podľa § 7 ods. 1 písm. j) zákona o štátnom občianstve. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v rámci konania po podaní rozkladu žalobcom vo vzťahu k preukázaniu hrozby pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky v osobe žalobcu neodstránil vady konania zabezpečením sprístupnenia aspoň podstatných dôvodov vyplývajúcich z utajovaných informácií ohľadom bezpečnostného rizika žalobcu pre štát, ktorých pôvodcom bola SIS, tak možno konštatovať, že preskúmané rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a to z dôvodu nedostatočného zisteného skutkového stavu potrebného pre riadne posúdenie veci, ako aj z dôvodu podstatného porušenia procesných ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

49. Správny súd ďalej uvádza, že súdny prieskum zákonnosti žalobcom napadnutých administratívnych rozhodnutí má vo vzťahu k správne konaniu subsidiárnu povahu, pričom účelom správneho súdnictva nie je odstraňovať procesné vady správneho konania, dopĺňať dokazovanie, či zabezpečovať a vyhodnocovať podklady potrebné pre meritórne rozhodnutie vo veci samej namiesto príslušného orgánu verejnej správy. Vzhľadom k tomu, že žalovaný správny orgán do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyabstrahoval podstatu utajovaných skutočností, majúcich vplyv na prijatie záveru o naplnení podmienky na neudelenie štátneho občianstva žalobcovi z dôvodov, správny súd v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia nemal možnosť konfrontovať obsah utajovaných skutočností (ako jedného z podkladov preskúmaného rozhodnutia) so správnu úvahou konajúceho orgánu verejnej správy vo vzťahu k vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu (vrátane požiadavky na dostatočné zistenie skutkového stavu) a k správnosti jeho aplikácie na hmotnoprávne ustanovenia zákona o štátnom občianstve vo veci predmetnej žiadosti žalobcu. Za daných okolností prípadu, spočívajúcich v nepreskúmateľnosti administratívnych rozhodnutí oboch stupňov, spôsobenej aj nedostatočným zistením skutkového stavu veci v dôsledku porušenia práva žalobcu na spravodlivé konanie pred orgánom verejnej moci, správny súd nevzhladol potrebu doplniť dokazovanie obsahom spisov obsahujúcimi utajované skutočnosti, keďže nemal obsahom preskúmaného rozhodnutia vytvorený základ na overenie tvrdení žalovaného. V danom prípade nie je úlohou súdu v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného vyabstrahovať utajované informácie pre potreby odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia (vrátane potreby poskytnutia možnosti žalobcovi vyjadriť sa k týmto podkladom rozhodnutia) a tak dopĺňať za žalovaného a prvostupňový správny orgán administratívne konanie a podklady pre rozhodnutie vo veci samej, pretože to bolo úlohou správnych orgánov konajúcich o žiadosti žalobcu.

50. Rovnako neobstojí žalovaným uvádzaná argumentácia na podporu zákonnosti napadnutých rozhodnutí, založená na formálnom výklade zákona č. 215/2004 Z. z. a na tvrdení o nemožnosti sprístupnenia utajovaných skutočností zo strany správnych orgánov nepovolenej osobe z dôvodu, že by mohlo dôjsť k zmareniu aktivít vykonávaných v súvislosti s osobou žiadateľa a k odhalienu používaných foriem, metód a prostriedkov. Zákon o ochrane utajovaných skutočností upravuje podmienky a postupy pri sprístupňovaní utajovaných skutočností pre účely konaní pred štátnym orgánom v ustanovení § 35 ods. 3 a 4 zákona č. 215/2004 Z. z., pričom za súhlas vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, sa považuje vedúci konajúceho štátneho orgánu, ktorý v rámci svojej funkčnej pôsobnosti zodpovedá za uchovávanie a nakladanie s utajovanými skutočnosťami, danými do dispozície štátneho orgánu pre účely výkonu verejnej správy na príslušnom úseku alebo pre účely konkrétneho administratívneho konania vedeného na príslušnom štátnom orgáne. Z ustanovenia § 35

ods. 4 citovaného zákona vyplýva, že po jednorazovom oboznámení sa s utajovanými skutočnosťami v rozsahu potrebnom na konanie osobou oprávnenou podľa § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z., napr. advokátom, je konajúci štátny orgán povinný neodkladne písomne informovať úrad (NBÚ) a pôvodcu utajovanej skutočnosti, t. j. v danom prípade SIS a vojenské spravodajstvo, o osobe uvedenej v odseku 3, t. j. o osobe oboznámivšej sa s utajovanou skutočnosťou a o rozsahu jej oboznámenia s utajovanými skutočnosťami stupňa utajenia Prísne tajné, Tajné alebo Dôverné. Teda v prípade utajovaných informácií so stupňom utajenia dôverné tento postup nie je potrebný, čomu v danom prípade zodpovedali utajované skutočnosti, ktorých pôvodcom je SIS.

51. Súd uvádza k faktu, že žalobca nemal prístup k obsahu podkladov stanoviska SIS, že uvedením konaním bol porušený princíp právneho štátu uvedeného v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože jedna zo základných definičných znakov právneho štátu je, aby rozhodnutia orgánov verejnej moci boli spravodlivé resp. aby neboli arbitrárne, formalistické, svojvoľné a nedostatočne odôvodnené. Súd dospel k záveru, že rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu ako aj prvostupňového správneho orgánu je svojvoľné a nedostatočne odôvodnené, keďže z nich nevyplýva na základe akých konkrétnych skutočností predstavuje hrozbu pre štát žalobca. Správne orgány nie sú viazané len zákonmi SR, ale predovšetkým Ústavou SR a v rámci rozhodovania o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb musia tiež dbať, či ich postup pri rozhodovaní a samotné rozhodnutie je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach, ktorými je SR viazaná a majú vyššiu právnu silu ako zákony SR. Z porušenia princípu právneho štátu - arbitrárnym a nedostatočne odôvodnením rozhodnutím správneho orgánu nevyhnutne vyplývajú aj ďalšie porušenia základných práv a to porušenie práva súdnu na inú právnu ochranu uvedenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, rovnosti účastníkov v konaní v čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a tiež práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

52. Uvedené porušenia sú zakotvené aj v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a predmetné rozhodnutie správneho orgánu porušuje právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a tiež čl. 6 ods. 1 - právo na spravodlivé súdne konanie a čl. 13 - právo na účinný opravný prostriedok uvedených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Možno povedať, že uvedené nerešpektovanie vyššie uvedených práv sa týka práva na súdnu a inú právnu ochranu. Právo na spravodlivý proces či už pred súdom alebo pred iným orgánom verejnej moci je zakotvené v čl. 46 až 50 Ústavy SR a niet pochyb, že subkategóriou práva na spravodlivý je aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu musí byť zrejmé akými úvahami bol vedený správny orgán pri rozhodovaní o danej veci a tiež, na základe akých konkrétnych podkladov rozhodol, pričom nestačí iba uvedenie daných podkladov, no podklady musia byť špecifikované a hlavne ich obsah prístupný aj účastníkovi konania, ktorý má právo sa k takýmto podkladom vyjadriť.

53. Správny orgán uviedol, že skutočnosť, že môže žalobca predstavovať hrozbu pre štát, vyplýva zo stanoviska SIS, avšak k obsahu podkladov k stanovisku nemal žalobca prístup a preto sa nemohol vyjadriť k stanovisku a nemohol sa účinne brániť v správnom konaní, čím mu nebolo zabezpečené právo na spravodlivý proces. Okrem porušenia práva na spravodlivý proces nebolo rešpektované ani právo na dobrú správu v čl. 41 Charty základných práv Európskej únie, ktoré bližšie špecifikuje Európsky kódex dobrej správnej praxe nasledovne v čl. 18 ods. 1 a 2: „1. Každé rozhodnutie orgánu, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť práva alebo záujmy súkromnej osoby, obsahuje dôvody, na ktorých sa zakladá, s jasným uvedením podstatných skutočností a právneho základu rozhodnutia. 2. Úradník nesmie vydávať rozhodnutia, ktoré sú založené na stručných alebo vágnych dôvodoch, alebo ktoré neobsahujú individuálne odôvodnenie“.

54. S prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody, ako aj na subsidiárny charakter súdneho prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí vo vzťahu k preskúmanému administratívne konaniu, správny súd nepovažoval za potrebné nechať si predložiť utajované informácie, ktorých pôvodcom bola SIS a vychádzajúc z jeho viazanosti v čase vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej stavom („stavom spisu“) v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 a 2 a contrario SSP), správny súd nevykonal dokazovanie oboznámením utajovaných skutočností, keďže v ďalšom administratívnom konaní po vrátení veci orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie, bude jeho úlohou vyššie vytykané vady konania a nedostatky preskúmaných rozhodnutí odstrániť v intenciách naznačených postupov a vyššie uvedeným spôsobom.

55. Inými slovami, správny orgán za súčinnosti so žalobcom (§ 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 1 a 2 správneho poriadku) zabezpečí dostatok dôkazov potrebných pre posúdenie existencie dôvodného podozrenia, že žalobca pri udelení mu štátneho občianstva SR ohrozí verejný poriadok alebo bezpečnosť SR (nie, že „predstavuje hrozbu“, ako uvádza v rozhodnutí žalovaný, ktoré skutkové tvrdenie taktiež nepodložil dôkazmi) v takej predpokladanej miere, že záujem štátu na zachovaní bezpečnosti prevyšuje právo žalobcu nadobudnúť štátne občianstvo, alebo správny orgán zabezpečí dostatok dôkazov a vyhodnotenie každého dôkazu jednotlivo a všetkých dôkazov a okolností prípadu vo vzájomných súvislostiach, na základe čoho bude možné dospieť k záveru o splnení podmienok na vyhoviecie žiadosti žalobcu o udelenie mu štátneho občianstva SR.

56. Úlohou správneho orgánu v ďalšom konaní bude s prihliadnutím na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 8/2016 z 12. decembra 2018, aby žalobcu primeraným spôsobom oboznámil s obsahom stanoviska SIS za účelom zachovania práva na spravodlivý proces a aby sa žalobca mohol účinne brániť. Vzhľadom na utajované skutočnosti nemusia správne orgány oboznamovať žalobcu presne akým spôsobom získali tieto skutočnosti, ale samotný primeraný obsah stanoviska, ktorý tvorí podklad rozhodnutia správneho orgánu o neudelení štátneho občianstva musí byť žalobcovi prístupný v takej miere, aby síce chránil zdroje informácií, ale umožnil žalobcovi reagovať na konkrétne závery (rozsudok NS SR sp. zn. 5Sžo/70/2015 zo dňa 30.05.2017).

57. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností správny súd uzavrel, že konajúce orgány verejnej správy pri nedostatočne zistenom skutkovom stave, nedodržaním zásady úzkej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom konania porušili jeho právo na spravodlivé konanie vedené pred orgánom verejnej správy, a zároveň napadnuté rozhodnutia oboch stupňov nedostatočne odôvodnili, čo podľa ustanovenia § 191ods. 1 písm. d), e) a g) SSP zakladá dôvod na zrušenie oboch napadnutých rozhodnutí. Správny súd zároveň podľa § 191 ods. 4 SSP vrátil vec orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom tento je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku (§ 191 ods. 6 SSP).

58. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a priznal úspešnému žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, o ktorej výške rozhodne správny súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením podľa § 175 ods. 2 SSP.

59. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť do jedného mesiaca od jeho doručenia, na Správny súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.